

Lausunto Arctial MidstreamCo Oy:n YVA-selostuksesta yhteysviranomaiselle

Kaupunginhallitus 10.08.2026
468/11.00.03/2026

Valmistelija

Kaupunkilupapäällikkö Tuomas Hirvijoki

Lupa- ja valvontavirasto pyytää lausuntoa Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta Arctial MidstreamCo Oy:n ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta koskien alumiinitehtaan rakentamista Kokkolan Kruunuportin alueelle. Hankkeesta vastaavana toimii Arctial MidstreamCo Oy, yhteysviranomaisena on Lupa- ja valvontavirasto ja YVA-konsulttina Envineer Oy.

Kuulutusaika on 3.6. - 3.8.2026. Kokkolan kaupunki on pyytänyt lisääaikaa lausunnon antamiseksi 12.8.2026 saakka, koska kaupunginhallituksen kokous on 10.8.2026. Hanketta koskeva kuulutusasiakirja ja lausuntopyyntö ovat oheisaineistossa. Kuulutusasiakirjassa on tiivistetysti kuvattuna hankkeen kuvaus ja hankevaihtoehdot VE0, VE1 ja VE2. YVA-menettely kokonaisuudessaan mukaan lukien YVA-ohjelma ja siitä annetut lausunnot ja mielipiteet ja YVA-menettelyyn sisältyvä ympäristövaikutusten arviointiselostus liitteineen on saatavilla verkkosivuilta: [verkkolinkki](http://www.ymparisto.fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/arctial-midstreamco-oy-alumiinitehdas-kokkola-ja-kruunupyy) (www.ymparisto.fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/arctial-midstreamco-oy-alumiinitehdas-kokkola-ja-kruunupyy).

YVA-menettelyn kuvaus ja aikaisempi käsittely Kokkolan kaupungilla

YVA-menettelyyn kuuluvat ympäristövaikutusten arviointiohjelma, yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta, ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Lausunnot ja mielipiteet esitetään arviointiohjelma- ja arviointiselostusvaiheissa.

Kokkolan kaupunginhallitus on antanut ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta lausunnon 23.6.2025 § 300 ja Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen 25.6.2025 § 81.

Nyt YVA-menettely on ympäristövaikutusten arviointiselostusvaiheessa. YVA-menettely päättyy yhteysviranomaisen antamaan perusteltuun päätelmään, joka tulee huomioida tulevissa lupaprosesseissa ja liittää ympäristölupahakemukseen. YVA-menettely ei ole luparatkaisu.

Mikäli hanke etenee ympäristölupahakemusvaiheeseen, pyytää lupa- ja valvontaviranomainen ympäristölupahakemusvaiheessa lausuntoa Kokkolan kaupungilta ja Kokkolan ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Kokkolan terveydensuojeluviranomaiselta.

Ehdotus Kokkolan kaupunginhallituksen lausunnoksi:

Kuvaus YVA-selostuksesta

YVA-selostus on kattava ja laadittu laadukkaasti. YVA-selostuksessa on otettu huomioon kaupunginhallituksen ja Kokkolan ympäristönsuojeluviranomaisen YVA-ohjelmavaiheen lausuntojen mukaiset asiat. YVA-selostuksessa on tuotu esille selkeästi ja ymmärrettävästi asiat ja Kokkolan kaupunki katsoo, että hanke voi edetä perustellun päätelmän jälkeen ympäristölupahakemus vaiheeseen.

Maankäyttö

Hankkeen mukaiset voimajohtoreitit sijoittuvat Kanta-Kokkolan kyläasutuksen Kvikantin vaiheyleiskaavan alueelle, jota ei ole tuotu esiin arviointiselostuksessa. Vaiheyleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 4.2.2019 § 3 lukuun ottamatta tiloja 272-416-4-123, 272-416-5-26, 272-417-9-13 ja 272-417-9-52. Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 18.6.2021 hylännyt valitukset ja kaupunginvaltuuston päätös 4.2.2019 § 3 on saanut kokonaisuudessaan lainvoiman. Vaiheyleiskaavassa voimalinjojen alueelle on osoitettu mm. maa- ja metsätalousvaltainen alue (M), energiahuollon alue (EN), suurjännitelinja rakennuskieltoalueineen, melualue (me), ohjeellinen moottorikelkkareitti ja uusi kevyenliikenteen reitti.

Ilmapäästöt

Laitoksen ilmapäästöt ovat merkittävän suuria, kun vertailua tehdään esimerkiksi Kokkolan suurteollisuusalueen laitosten kokonaisilmapäästöihin. Kokkolan kaupunki edellyttää, että hanketoimija osallistuu alueellisiin yhteistarkkailuihin vastaavalla tapaa kuin muidenkin yhteistarkkailuihin osallistuvien laitosten/tehtaiden ympäristöluvista Kokkolassa on velvoitettu.

Kokkolan kaupunki katsoo, että hankkeen toteutuessa Kokkolaan on rakennettava kolmas kaupungin ilmanlaadun mittausverkostoon kuuluva ilmanlaadun mittausasema nykyisten mittausasemien (Ykspihlajan mittausasema ja Torin mittausasema) lisäksi, jotta lähialueen ilmanlaadun seuranta pystytään toteuttamaan jatkuvatoimisin mittauksin riittävällä tasolla tehdasalueen lähistöllä mm. hiukkasten sisältämien metallipitoisuuksien (erityisesti alumiini), ilman hiukkaspitoisuuksien, rikkidioksidin ja vetyfluoridimittauksen osalta. Myös sääolosuhteiden (tuulen suunta ja nopeus) mittaamisen tarpeellisuus korostuu mittausasemalla. Nykyiset mittausasemat Ykspihlajassa ja keskustassa eivät ole riittäviä ja soveltuvia sijainniltaan Kruunuportin läheisen alueen ilmanlaadun seurantaan.

Ilmanlaadun yhteistarkkailuun osallistumisen osalta asiaa käsitellään tarkemmin yhteistarkkailusopimuksessa Arctialin ja Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen välillä.

YVA-selostuksessa on tarkennettu asioita vetyfluoridin osalta YVA-ohjelman jälkeen. Mallinnukset ja vertailu on tehty Kanadan Quebecin ympäristöministeriön kriteereihin, koska vetyfluoridille ei ole asettu kansallisia raja-arvoja, tavoitearvoja tai ohje-arvoja pitoisuuksien osalta vastaavalla tapaa, kuin esimerkiksi ilman rikkidioksidipitoisuuksille.

Kokkolan kaupunki katsoo, että yhteysviranomaisena toimivan Lupa- ja valvontaviraston tulee perusteltua päätelmää antaessa ottaa kantaa vetyfluoridipäästöihin ja niistä tehtyihin mallinnuksiin, jotta ne huomioidaan myös ympäristölupavaiheessa riittävästi. Kokkolan kaupunki katsoo, että yhteistarkkailuun lisättävällä uudella ilmanlaadun mittausasemalla vetyfluoridin seuranta on erityisen tärkeää. Mikäli VE1 toteutuu, tulee seurantaan lisätä myös bentso(a)pyreeni.

Ilmapäästövaikutuksia arvioitaessa esitetyistä kahdesta toteutusvaihtoehdosta VE2 on parempi vaihtoehto polyaromaattisten hiilivetyjen jäädessä käytännössä lähes kokonaan pois. Vaihtoehdossa VE2 anodeja ei valmisteta tuotantolaitoksella.

Hulevedet

Hulevesien johtaminen laitoksen toiminta-aikana on muuttunut oleellisesti ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta ja ohjelmavaiheen lausunnon asiat on otettu huomioon. Kaupunki suhtautuu myönteisesti siihen, että hanketoimija on muuttanut YVA-ohjelmavaiheen jälkeen hulevesien johtamista siten, että tarvittaessa hulevedet johdetaan putkea pitkin Kokkolan suurteollisuusalueelle, josta hulevedet puretaan mereen.

Hulevesiä ei suunnitella enää purettavan ojastoon. Osa lähialueen purovesistöistä ja ojista laskee vesiä Patamäen pohjavesialueen ja Laajalahden pohjavesialueen alueen läpi Öjanjärveen.

Hankkeen suunnittelu perustuu suljettuun vesikiertoon, jossa käyttö- ja hulevedet kierrätetään takaisin prosessiin ensisijaisesti käyttövedeksi laitoksen kaasupesureille ja jäähdytysvedeksi, ja toissijaisesti poikkeustilanteissa putkea pitkin Kokkolan suurteollisuusalueelle.

Vaikutukset

YVA-selostuksessa hankkeen myönteiset ja kielteiset vaikutukset on tuotu selvästi ja helposti ymmärrettävästi esiin. Maatiloihin ja hevostalleihin kohdistuvat eri vaikutukset olisi voinut kokonaisuuden hahmottamisen kannalta esittää selkeämmin ja kootusti YVA-selostuksessa.

Hankkeella on toteutuessaan merkittäviä myönteisiä vaikutuksia elinkeinoelämään ja palveluihin mm. talouskasvun ja työllisyyden kautta. Pelkästään tehdas, valssaamo ja valimo muodostaisivat noin 1200 pysyvän työpaikan kokonaisuuden. Huomioiden rakentamisvaihe, tukitoiminnot ja muut vaikutukset, työpaikkojen määrä lisääntyy Kokkolan ja lähialuiden alueella merkittävästi.

Valtakunnallisesti hanke on merkittävä ja lisää alumiinituotannon omavaraisuutta EU-tasolla.

Toteutuessaan hankkeella on myös kielteisiä ja kuormittavia vaikutuksia. Paikallisella tasolla kielteiset ja kuormittavat vaikutukset kohdistuvat hankkeen lähialueille ja lähialueen asukkaisiin sekä sellaisiin lähialueen elinkeinoihin, joihin tuotantolaitos voi kielteisesti vaikuttaa. Vaikutuksia aiheutuu myös lähialueen luonnolle ja virkistyskäytölle.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää

1. lähettää edellä ehdotetun lausunnon ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta yhteysviranomaiselle.
2. tarkastaa pykälän kokouksessa.

Päätös